

ЛІТАРАТУРА і МАСТАЦТВА

ОРГАН СІОЗА СОВЕЦКІХ ПІСЬМЕННІКАУ БЕЛАРУСІ, КІРАУНІЦТВА ПА СПРАВАХ МАСТАЦТВА ПРЫ СОВЕЦЕ
МІНІСТРАУ БССР, МІНІСТЭРСТВА КІНЕМАТАГРАФІІ БССР і КАМІТЭТА ПА СПРАВАХ КУЛЬТУРНА-АСВЕТНЫХ УСТАНОУ
ПРЫ СОВЕЦЕ МІНІСТРАУ БССР.

№ 19 (719)

Субота, 30 красавіка 1949 года.

Цана 50 кап.

Няхай жыве 1 Мая—дзень агляду

баявых сіл працоўных свету, дзень

брацтва рабочых усіх краін!

(З Заклікаў ЦК ВКП(б) да 1 Мая 1949 года)

ЗАКЛІКІ ЦК ВКП(б) да 1 Мая 1949 года

1. Няхай жыве 1 Мая—дзень агляду баявых сіл працоўных свету, дзень брацтва рабочых усіх краін!

2. Брацкае прывітанне народам, якія змагаюцца за перамогу дэмакратыі і сацыялізма!

3. Працоўныя ўсіх краін! Абарона міру — справа ўсіх народаў свету! Вырываўце агрэсіўныя планы падпальшчыкаў новай вайны! Аб'ядноўвайце ўсе сілы на барацьбу за трывалы мір і бяспеку народаў!

4. Дружба народаў Савецкага Саюза, Злучаных Штатаў Амерыкі і Англіі з'яўляецца лепшай гарантыяй трываласці міру. Няхай жыве брацкі саюз народаў Англіі, Злучаных Штатаў Амерыкі і Савецкага Саюза ў іх барацьбе за мір!

5. Слава Узброеным Сілам Савецкага Саюза, якія з часцю адстаялі сваю Радзіму ў Вялікай Айчыннай вайне!

Воіны Савецкай Арміі! Пільна ахоўвайце заваяваны мір і стваральную працу нашага народа!

6. Няхай жывуць савецкія пагранічнікі, якія пільна ахоўваюць сьвяшчэнныя рубяжы нашай Радзімы!

7. Слава Героям Савецкага Саюза і Героям Сацыялістычнай Працы — лепшым сынам і дочкам нашай Радзімы!

8. Рабочыя, сяляне і інтэлігенцыя Савецкага Саюза! Шырэй разгортвайце сацыялістычнае спарніцтва за дзятэрміновае выкананне пасляваеннай пяцігодкі! За новыя магутны ўздым народнай гаспадаркі, матэрыяльнага добрабыту і культуры нашага народа!

9. Працоўныя Савецкага Саюза! Змагайцеся за далейшы тэхнічны прагрэс у прамысловасці, на транспарце, у сельскай гаспадарцы! Укараняйце новую тэхніку, удасканальвайце тэхналогію вытворчасці! Няспынна павышайце прадукцыйнасць працы — аснову далейшага зніжэння цэн на тавары масавага ўжытку!

10. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі! Няспынна палепшайце якасць прадукцыі! Выпускайце больш высокакачэснай прадукцыі!

11. Працоўныя Савецкага Саюза! Змагайцеся за найстражэйшую эканомію і звышпланавы назапленні ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі! Палепшайце выкарыстанне абаротных сродкаў, зніжайце сабекошт прадукцыі!

12. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі вугальнай прамысловасці! Павышайце здабычу вугалю, лепш выкарыстоўвайце механізмы! Хутчэй аднаўляйце і будуйце новыя шахты! Асвойвайце вопыт шахцёраў — Герояў Сацыялістычнай Працы! Поўнасьцю забяспечым патрэбнасці народнай гаспадаркі ў паліве!

13. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі нафтавай прамысловасці! Вышэй тэмпы здабычы і перапрацоўкі нафты! Хутчэй асвойвайце новыя нафтавыя месца-нараджэнні! Укараняйце тэхнічна дасканалыя спосабы бурэння! Больш нафты і нафтапрадуктаў для народнай гаспадаркі!

14. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі металургічнай прамысловасці! Забяспечым новыя магутны ўздым вытворчасці металу! Дадзім народнай гаспадарцы больш чыгуны, сталі, пракату, каларных металаў!

15. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі электрастанцый! Хутчэй уведзьце ў дзеянне новыя энергетычныя магутнасці! Палепшайце забяспечанне народнай гаспадаркі электраэнергіяй!

16. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі прадпрыемстваў машынабудавання! Аснашчайце народную гаспадарку краіны перадавой тэхнікай! Больш машын для прамысловасці, транспарту, сельскай гаспадаркі!

17. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі аўтамабільнай і трактарнай прамысловасці! Усямерна павялічвайце выпуск аўтамабіляў і трактараў!

18. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі хімічнай прамысловасці! Змагайцеся за ўкараненне новай перадавой тэхналогіі! Павялічвайце вытворчасць мінеральных угнаенняў! Больш хімічных прадуктаў для народнай гаспадаркі краіны!

19. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі суднабудавальнай прамысловасці! Хутчэй будуйце новыя караблі! Удасканальвайце тэхніку суднабудавання! Створым магутны флот Савецкай дзяржавы!

20. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі-будаўнікі! Своечасова уведзьце ў строй новыя прадпрыемствы, жыллё, культурныя ўстановы! Павышайце механізацыю будаўнічых работ, зніжайце кошт і палепшайце якасць будаўніцтва!

21. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі прамысловасці будаўнічых матэрыялаў! Хутчэй уведзьце ў дзеянне і асвойвайце новыя вытворчыя магутнасці! Павялічвайце вытворчасць цэменту, цэглы, шкла, дахавак і іншых матэрыялаў для будоўляў пасляваеннай пяцігодкі!

22. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі лясной і папяровай прамысловасці! Усямерна павялічвайце нарыхтоўку і вывазку драўніны! Шырэй укараняйце механізацыю на леснарыхтоўках! Дадзім краіне больш лясных матэрыялаў і паперы!

23. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі лёгкай прамысловасці! Павялічвайце вытворчасць тканін, абутку, адзення, трыкатажу і іншых тавараў для насельніцтва! Змагайцеся за высокую якасць і шырокі асартымент прадукцыі!

24. Работнікі харчовай мяса-малочнай і рыбнай прамысловасці! Расшырайце вытворчасць прадуктаў харчавання, палепшайце іх якасць! Больш цукру, масла, мяса-малочных, рыбных і іншых прадуктаў для насельніцтва!

25. Работнікі мясцовай прамысловасці і прамысловай кааперацыі! Выпускайце больш тавараў з мясцовай сыравіны! Павышайце якасць вырабаў! Лепш абслугоўвайце бытавыя патрэбы працоўных!

26. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі гарадской гаспадаркі і жыллёвага будаўніцтва! Павышайце тэмпы і палепшайце якасць жыллёвага і культурнага будаўніцтва! Змагайцеся за добраўпарадкаванне і азеляненне гарадоў і рабочых пасёлкаў!

27. Работнікі чыгуначнага транспарту! Вышэй тэмпы аднаўлення і будаўніцтва чыгунак! Павялічвайце пагрузку, паскарэйце абарот вагонаў, зніжайце сабекошт перавозак! Лепш абслугоўвайце пасажыраў!

28. Работнікі марскога і рачнога флоту! Хутчэй дастаўляйце грузы для народнай гаспадаркі! Павялічвайце аб'ём перавозак, паскарэйце абарот суднаў! Узорна правядзем навігацыю 1949 года!

29. Працаўнікі сельскай гаспадаркі! Памнажайце поспехі сацыялістычнага земляробства і жывёлагадоўлі! Змагайцеся за паспяховае правядзенне воснавой слябы і іншых сельскагаспадарчых работ! Створым багацце прадуктаў харчавання для насельніцтва і сыравіны для лёгкай прамысловасці!

30. Калгаснікі і калгасніцы, рабочыя і работніцы МТС і саўгасаў, спецыялісты сельскай гаспадаркі! Дабівайцеся атрыманню высокіх урадкаў на ўсёй плошчы пасаваў калгасаў і саўгасаў! Шырока ўкараняйце ў практыку дасягненні перадавой сельскагаспадарчай навукі! Памнажайце рады перадавіоў земляробства і жывёлагадоўлі, ардэнаносцаў і Герояў Сацыялістычнай Працы!

31. Калгаснікі і калгасніцы, рабочыя і работніцы саўгасаў, заатэхнікі і ветэрынарныя работнікі! Усямерна развівайце грамадскую жывёлагадоўлю, павялічвайце рост пагалоў жывёлы пры адначасовым павышэнні прадукцыйнасці жывёлагадоўлі!

32. Калгаснікі і калгасніцы! Памнажайце грамадскае багацце калгасаў, умацоўвайце дысцыпліну працы! Сьвята захоўвайце Статут сельскагаспадарчай арцелі—асноўны закон калгаснага жыцця!

33. Працаўнікі сельскай гаспадаркі! Лепш выкарыстоўвайце сельскагаспадарчую тэхніку! Рухайце ўперад электрыфікацыю земляробства і жывёлагадоўлі!

34. Трактарысты, камбайнеры, механікі МТС і саўгасаў! Змагайцеся за высокую выпрацоўку на трактарах і камбайнах! Павышайце якасць палявых работ, дабівайцеся атрыманню высокіх урадкаў!

35. Работнікі сельскай і лясной гаспадаркі! Змагайцеся за паспяховае ажыццяўленне ў стэпавых і лесастэпавых раёнах дзяржаўнага плана паляхоўных леснасаджэнняў, укаранення травапольных севазваротаў, будаўніцтва сажалак і вадаёмаў! Забяспечым высокія і ўстойлівыя ўрадкаў!

36. Работнікі савецкага гандлю, кааперацыі, грамадскага харчавання! Усямерна разгортвайце культурны савецкі гандаль у гарадзе і вёсцы! Палепшайце абслугоўванне савецкага спажывацтва!

37. Служачыя дзяржаўных устаноў! Палепшайце работу савецкага апарату, умацоўвайце дзяржаўную дысцыпліну, чула адносіцеся да запатрабаванняў і патраб працоўных!

38. Работнікі савецкай навукі! Узбагачайце навуку і тэхніку нашай Радзімы новымі даследаваннямі, адкрыццямі і вынаходствамі! Укараняйце дасягненні навукі ў вытворчасць, рухайце ўперад тэхніку!

39. Работнікі літаратуры, мастацтва, кінемаграфіі! Павышайце ўзровень свайго майстэрства! Стварайце новыя высокадзейныя мастацкія творы, вартыя вялікага савецкага народа!

40. Настаўнікі і настаўніцы, работнікі народнай асветы! Узбройвайце вучню трывалымі ведамі асноў навукі! Выхоўвайце нашу моладзь у духу савецкага патрыятызма! Рыхтуйце культурных, адукаваных грамадзян сацыялістычнага грамадства, актыўных барацьбітоў за камунізм!

41. Медыцынскія работнікі! Узорна вядзьце работу лясчэбных і санітарных устаноў! Палепшайце якасць медыцынскай дапамогі насельніцтву!

42. Акружым усенароднымі клопатамі інвалідаў Айчыннай вайны і сем'і гераічных савецкіх воінаў, якія аддалі сваё жыццё за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

43. Савецкія прафсаюзы! Шырэй разгортвайце сацыялістычнае спарніцтва за выкананне пасляваеннай пяцігодкі ў чатыры гады! Пашырэйце вопыт наватараў вытворчасці! Працягвайце нястомныя клопаты аб павышэнні матэрыяльнага і культурнага ўзроўню жыцця рабочых і служачых! Няхай жывуць савецкія прафсаюзы—школа камунізма!

44. Савецкія жанчыны! Змагайцеся за далейшы росквіт эканомікі і культуры нашай Радзімы! Няхай жывуць савецкія жанчыны — актыўныя будаўнікі камунізма!

45. Няхай жыве ляснінска-сталінскі комсамол — перадавы атрад гераічнай савецкай моладзі, надзейны памочнік і рэзерв большэвіцкай партыі!

46. Савецкія юнакі і дзяўчаты! Авалодвайце перадавой навукай, тэхнікай, культурай! Будзьце стойкімі і смелымі, гатовымі пераадоўваць усякія цяжкасці! Самааддана працуйце на карысць нашай Радзімы!

47. Піонеры і школьнікі! Нястомна авалодвайце ведамі, рыхтуйцеся стаць стойкімі барацьбітамі за справу Леніна—Сталіна!

48. Камуністы і комсамольцы! Будзьце ў першых радах барацьбітоў за дзятэрміновае выкананне пасляваеннай пяцігодкі, за новыя магутны ўздым гаспадаркі і культуры, за далейшае ўмацаванне магутнасці Савецкай дзяржавы!

49. Няхай жыве наша вялікая Савецкая Радзіма — цвярдзіна дружбы і славы народаў нашай краіны!

50. Няхай жыве вялікая партыя большэвікоў, партыя Леніна—Сталіна, загартаваны ў баях авангард савецкага народа, натхніцель і арганізатар нашых перамог!

51. Пад сцягам Леніна, пад вадзіцельствам Сталіна — уперад да перамогі камунізма!

ВЯЛІКІ ПЕРШАМАЙ!

Заўтра працоўныя нашай сацыялістычнай Радзімы будуць адзначаць вялікае свята 1-е Мая — дзень агляду баявых сіл працоўных усёго свету.

Вялікасць і значымасць гэтага рэвалюцыйнага свята тым большая, што яно святкуецца ва ўмовах напружанай барацьбы прагрэсіўных дэмакратычных сіл з сіламі рэакцыі. Гэта яны — майстры крывавага сраў — англа-амерыканскія імперыялісты ва ўтогу сваёй жаданні, сваёй дражэжлівай калазіяльнай палітыкі імкнучыся распахнуць новую сусветную вайну. Але як-бы ні маскаваліся падпальшчыкі вайны, іх імкненні і планы выкрываюцца савецкім народам і прагрэсіўнымі сіламі ўсіх краін. Таму планы падпальшчыкаў вайны асуджаны на правал. На абарону міру і дэмакратыі падмаюцца кіруючыя камуністычныя партыі і працоўныя масы ва ўсіх кутках зямнога шара. Паслядоўна і рашуча барацьба Савецкага Саюза за мір згуртоўвае дэмакратычныя сілы ўсяго свету ў адзіны магутны антымперыялістычны лагер, надае ім упэўненасць і сілы. Знешнюю палітыку савецкай дзяржавы падтрымліваюць краіны новай дэмакратыі, усе прыяцелі міру і свабоды. Іскравай дэманстрацыйнага з'яўлення Сусветнага кангрэсу прыхільнікаў міру, які выдана адбыўся ў Парыжы і Празе.

У той час, калі ў краінах імперыялізма і падначаленых ім «маршалізаваных» дзяржавах агрэсіўная палітыка англа-амерыканскіх мананацістаў вядзе да ўсё большага абшчынення працоўных, да галечы і беспрацоўя, да варварскага разбурэння прадукцыйных сіл, у Савецкім Саюзе з дня на дзень расце эканоміка, культура, мноштва грамадскае багацце, палепшаецца матэрыяльны добрабыт народа.

Як ні ў адной дзяржаве, у Савецкай краіне, дзякуючы сацыялістычнаму грамадскаму ладу, хутка аднаўляецца і расце народная гаспадарка. Ужо ў мінулым 1948 годзе Савецкі Саюз перавысіў даваенны ўзровень прамысловага развіцця на 18 процантаў.

Разам з усімі народам Савецкага Саюза вялікіх дасягненняў дамося і беларускі народ. Вялізарныя поспехі савецкага народа ўмацоўваюць магутнасць нашай краіны, дамаструюць маральна-палітычнае адзінства і згуртаванасць савецкага народа вакол большэвіцкай партыі і вялікага Сталіна.

Разам з работнікамі прамысловасці і сельскай гаспадаркі з вялікімі творчымі поспехамі прыходзяць да вялікага свята працоўных і нашы дзеячы літаратуры і

мастацтва. Узброеныя ідэямі Леніна—Сталіна, яны стварылі нямала новых высокадзейных мастацкіх твораў, у якіх адлюстроўваецца веліч гераічных подзвігаў нашага народа.

Большэвіцкая партыя заклікае работнікаў літаратуры і мастацтва дамагацца сваімі творами выхоўваць лепшыя маральныя якасці савецкіх людзей, вясці пераірыўму барацьбу з усімі тэмі, хто перашкаджае ў нашым руху да камунізма, развіваць патрыятычную гордасць савецкага чалавекі, пільна змагацца з пікаванствам перад гнілою буржуазнай культурай Захада, да канца выкрываць варожыя працы буржуазных тэорыяў—касаманіізму, нацыяналізма, фармалізма і эстэтызму. Ад творчых работнікаў патрабуюцца гіпер як ніколі напружаная праца. Асабліва гэта датычыцца нашых пісьменнікаў, якія павінны прыйсці з новымі высокадзейнымі, высокамастацкімі, патрыятычнымі творами да свайго II з'езда.

Беларускія савецкія пісьменнікі ў сваёй рабоце пад кіраўніцтвам большэвіцкай партыі дабіліся за апошнія гады велікіх поспехаў. Але яны не вырашылі поўнасьцю адказаць і патэчнай задачы на адлюстраванню гераічнай працы беларускага народа ў галіне прамысловасці, сельскай гаспадаркі і культуры ў пасляваенныя гады. Усе думы і пачуцці беларускіх савецкіх пісьменнікаў і дзеячоў мастацтва павінны будзе аддадзены на службу свайму народу, яго вялікай стваральнай працы на карысць сваёй любімай Айчыны—магутнага Савецкага Саюза, які ўпэўнена ідзе да камунізма.

Ік і ўвесь народ нашай Радзімы, беларускія дзеячы літаратуры і мастацтва ідуць да вялікага свята Першага Мая з пачуццём безмежнай любові і ўдзячнасці большэвіцкай партыі і вялікаму Сталіну.

Нашы дзеячы літаратуры і мастацтва добра ведаюць, што яны могуць свабодна займацца творчай працай, дзякуючы гістарычным перамогам савецкага народа, дзякуючы ляснінска-сталінскай нацыянальнай палітыцы, дзякуючы наўсяднёвым клопатам большэвіцкай партыі і ўсяго савецкага народа.

Няхай жыве наша вялікая Савецкая Радзіма — цвярдзіна дружбы і славы народаў нашай краіны!

Няхай жыве вялікая партыя большэвікоў, партыя Леніна—Сталіна, загартаваны ў баях авангард савецкага народа, натхніцель і арганізатар нашых перамог!

Пад сцягам Леніна, пад вадзіцельствам Сталіна — уперад да перамогі камунізма!

Цэнтральны Камітэт Усесаюзнай
Камуністычнай партыі (большэвікоў)

Ілья ГУРСКИ

Вясна рэспублікі

З шумам трактароў і машын прышла на калгасныя землі вясна рэспублікі. Поўныя надзей і ўпэўненасці ў свае поспехі вышлі на працу творцы высокіх урадкаў. Рабочыя і інжынеры фабрык і заводаў страчаюць вясну новымі дасягненнямі, новымі адкрыццямі ў тэхніцы. Упэўненасць у поспех, у добрыя вынікі сваёй працы нясуць яны ў сваіх думках і марах.

Трыццаць другая савецкая вясна прыходзіць да нашых людзей, як вясна камунізма. Радасцю і горадасцю за сваю Радзіму, за мудрую партыю Леніна—Сталіна напашуваюцца сэрцы людзей. Больш трыццаці новых вёсен змянілі аблічча роднай Беларусі. Цяпер і ў нас не прыспіла тое, што можна было ўбачыць да рэвалюцыі ў такім званым «Паўночна-заходнім краі»: вузкія загоны, згорблены селянін у шэрай світцы, у лапцях, які спрадзаванымі рукамі падтрымлівае саху; конь, у якога павытыркі вострыя клубы і відць рэбры; уросшыя ў зямлю курныя хаты з саламянымі стрэхамі.

Не лепш выглядалі і гарады. Дзе-ні-дзе ўзвышаліся фабрычныя трубы. Прайшло нямнога часу. І на нашых вачах пераўтварыўся наш край, змяніўся яго пейзаж. Узяць хоць-бы Мінск, Савецкую—былую Захаравую вуліцу. Старажылы памятаюць, як наспраць пабудаванага дыяра Дома Урада пасяродзіне вуліцы атраз у гарадзкім сам губаратар. Паўдня страцілі людзі, пакуль яго выцягнулі з тэры.

Вялікія падзеі адбыліся на нашым вяку. Мы вывелі сваю краіну на светлы шлях новага жыцця. Мы ператварылі яе з адсталай украіны царскай Расіі ў рэспубліку перадавую, індустрыяльную.

Нягэтка заваявалася кожная наша перамога. Нам давялося выстаяць супраць поплчшыча Гітлера, выкінуць іх з савецкай зямлі, ушчэнт разбіць перамагчы. Дарага каштуе савецкім людзям здабытая ў ваях свабода.

У вайне з нямецкімі захопнікамі загартаваўся наш народ. Ён вылучыў з сябе асродкі такіх гераічных сынаў, як Нікалай Гастала, які, падаржаючы смерцю, накіраваў свой палючы самалёт у коды ворага, як Леў Даватар, які са сваімі коннікамі рабіў смелыя рейды па варажых тэлах, як Канстанцін Заслонаў, які прайшоў сотні кілометраў, каб пад носам у немцаў знішчыць камунікацыі, узрываць паравозы. Немцы на сваёй скуры адчулі цвёрдасць рукі савецкага чалавека, мірнага па сваёй натуре, але грознага і бяспрашнага ў вайне.

Не прайшоў і чатырох год, а ўжо задымілі трубы многіх тысяч фабрык і заводаў. Хутка ўвайдуць у строй гіганты індустрыі—трактарны і аўтамабільныя заводы, які змяняць эканоміку нашай краіны. У нас ёсць цяпер свая цяжкая і лёгкая індустрыя. Уся рэспубліка ведае пра такія фабрыкі і заводы, як Магілёўскі лакамабільны завод, Мінскі станкабудаўнічы завод імя Варашылава, Мінскі тонкаасушны камбінат, Касцюковічскі шклозавод імя Сталіна, завод імя Кірава ў Мінску і многія іншыя.

Расце новы рабочы клас, які ахоплены творчым парывам. Ствараючы матэрыялы каштоўнасці, ён змагаецца за дасягненне выкаранення пасляваеннай стэаі-

скай пачатку. Усе часцей і часцей сустракаюцца новыя імяны стаханавцаў фабрык і заводаў. Сярод іх: Антонік і Сабалеўскі (трактарны завод), Грушэўскі і Ушакоў (аўтазавод), Дудко, Варанавіч і Банні («Белтрактарбуд»), Казакевіч, Хромаў і Сімаенка («Аўтапрамбуд»), Кайманькоў (Мінскае паравознае дэпо), Ключак (завод імя Мяснікова), Радчанкава (Гродзенская абутковая фабрыка), Пасманаў (завод імя Комінтэрна) і тысячы другіх выдатных людзей, якія не шкадуць сваіх сіл для таго, каб даць краіне больш прамысловай прадукцыі, павысіць яе якасць і знізіць сабекошт.

Зусім незвычайнай стала наша вёска, замест вузкіх загонаў — шырокія калгасныя прасторы, замест сахі—шматлікія трактары, замест дачыны — у прасторных хатах многіх калгаснікаў гарыць электрычнае святло. Наша сацыялістычная сельская гаспадарка няўдольна ўзнімаецца ўгору, расце яе тэхнічнае аснашчэнне, культура, паліпшаецца добрыбы калгаснікаў. За высокія ўраджай многіх калгаснікаў і рабочым саўтасаў прысвоена званне Героя Сацыялістычнай Працы. Сярод іх першымі атрымалі высокія ўзнагароды Кухарава, Шкурко, Пайграй, Калыска, Саўчык і другія. Велізарнейшыя поспехі ў галіне сельскай гаспадаркі дасягнуты ім ў выніку самаадданай працы. Паступова сціраецца розніца паміж горадам і вёскай, паміж фізічнай і разумовай працай.

З руін і поспеху ўзнікаюцца нашы гарады і вёскі. Абудоваецца наша сталіца Мінск, які ў бліжэйшыя гады стане адным з прыгожых гарадоў Савецкага Саюза. На вёсцы пабудавана звыш 375 тысяч жылых дамоў, у якія перасялілася з змяняна звыш 2 мільянаў калгаснікаў. Такое хуткае аднаўленне народнае гаспадаркі не па плячу ні адной капіталістычнай краіне. Усе гэта стала мажлівым толькі дзякуючы клопатам Саюзага Урада, Камуністычнай партыі і асабіста таварыша Сталіна.

Народная гаспадарка і культура Рэспублікі знаходзяцца на вялікім уздыме. Наш народ з пачуццём набліжальнага задавальнення сустраў прыняты Савецкім Міністраў СССР і Цэнтральным Камітэтам ВКП(б) трохгадовы план развіцця калгаснай і саўтаснай прадукцыйнай жывёлагадоўлі. Мы будзем мець багачце не толькі прамысловых тавараў, але і сельскагаспадарчых прадуктаў.

І дарэмна падпалышчыкі новай вайны, чырчылі, біамамы, шумакеры, ласкі і іншыя намагаюцца супыніць наш рух наперад, у светлае заўтра—камунізм. Ім гэтага не ўдасца зрабіць, мы пераможам! «Мы жывём у такі век, калі ўсе дарогі вядуць да камунізма» (Молатаў).

Вясна Рэспублікі. На нашых вачах з'яўляюцца велізарнейшыя падзеі. Мы дамагліся таго, аб чым марылі лепшыя розумы чалавештва. Пад кіраўніцтвам Вялікага Правадчыра цвёрда і ўпэўнена ідзем мы да камунізма, прышчыпам якога з'яўляецца: «Ад кожнага — на яго здольнасцях, кожнаму — па яго патрэбнасцях».

Мы з кожным днём прыбліжам гэты час. І я веру, што яшчэ і маё пакаленне, якому пераваліла ўжо на другую палову людскага веку, будзе мець шчасце жыць пры камунізме.

«Раніца нашай Радзімы».

Карціна лаўрэата Сталінскай прэміі Ф. Шурпіна.

Рыгор НЯХАЙ

З ПЕРШЫМ МАЕМ

З Першым маем,
Зямля маладая.
З першым громам,
Зялёны гаі.
Мы па пульсу жыцця
Адчуваем —
Зашуміць, загудае
Ураднай.

З Першым маем,
Рабочыя фабрын,
Інжынеры будоўляў,
Майстры.
Уздымаюцца ў сонечных фарбах
На шырокіх праспектах мур.

Уздымаюцца гмахі заводаў,
Гарады,
Дзе раслі палыны.
Нам не значыць-бы
Ні вайн, ні паходаў,
Толькі цёплае ранне вясны.

Перад намі
Другія паходы.

І другія дарогі відны
Да тых дэйн,
Дзе ніколі народы
Не пабачыць
Пранклятай вайны.

Збройі чорнаю
З-за акіянаў
Грозіць зноў
Уолстрычкі банкір.
Усё смялей і смялей
Палымяны
Уздымаецца
Голас за мір!

З Першым маем,
Калгасныя хаты.
З Першым маем
Савецкі народ!
Перамогамі
Будзем багаты,
Як багаты мы
Імі штогод!

Анатоль ВЯЛЮГІН

Мы сонца будзім

Дубы,
Што золькам падпілованы,
Вячыстымі галовамі
Ударач у зямныя грудзі. —
Мы сонца будзім.

Раку,
Дзе моцна намі звязаны
Дубы і грабы з вязамі,
Плацинай дужаю запрудзім, —
Мы сонца будзім.

Плугі,
Што вышлі ў поле золькам,
Уздымуць зерне золата
На веснім зайнелым грудзе, —
Мы сонца будзім.

Сады,
Як воблакі, дасвецілі

Узнімуць голле ў івасені;
Не вынішчыць іх люты студзень, —
Мы сонца будзім.

Гудкі,
Што раннімі туманымі
Чутны аж
за
аніянамі, —
Грымляць
у нас
на Шчасцебудзе.
Мы сонца будзім.

Яно
Узыходзіць, аглядаючы
Радзімы нашай далечы:
Змянілі ўсё навокал людзі,
Што сонца будзіць!

Мікола ГАМОЛКА

Майскія сцягі

Сцягі, што майскай сонечнай парой
Выносім радасна да плошчаў светлых,
Як ветразі, шумяць на ветры,
Шугаюць к сонцу сілай маладой.

Лясы, лугі і нівы ажываюць,
Адразу палыня адчуўшы іх.
І рэкі ў далях лёгка уздымаюць,
Выходзяць з берагоў сваіх крутых.

Якая сіла у сцягу чырвоным,
Які высокі крыл яго ўзлёт!

Пад ім ішлі адважна ў бой нялоны
Палкоў, дывізіяноў, рот.

Народы Грэцыі, В'етнама і Кітая
Яго ўзнялі высока над зямлёй,
Нанкін—свабодны, і Афінны, зноў,
Асвеціць ён баравою зарой!

Ён прынясе народам вызваленне,
Над светам будзе вечно палыхаць.
Пад ім вучыліся заўсёды паналенні
Тварыць, змагацца і перамагаць.

МІНСК У ДНІ ПЕРШАГА МАЯ

Закарэчаецца ўпрыгожанне Мінска. Вуліцы і плошчы прынялі ўжо святочны выгляд. Вугал вуліц Ангельскай і Савецкай—аформлены на тэму: «Партыя Леніна — Сталіна—арганізатар і патхніцель нашых перамог». У цэнтры сквера ўстапоўлены вялікі партрэт таварышаў Леніна і Сталіна. Тут-жа — партреты членаў і кандыдатаў Палітбюро ЦК ВКП(б).

Афармленне Плянца Воі прысвечана тэме: «Савецкая Армія—армія-пераможца».

У цэнтры—партрэт арганізатара перамог таварыша Сталіна.

Афармленне вуліц сталіцы прысвечана тэмам: «Ленін і Сталін—стваральнікі Беларускай Савецкай дзяржавы», «Мінск за гады Савецкай улады», «Выканаем пачатку ў чатыры гады», «Партыя Леніна—Сталіна — арганізатар і патхніцель усеі нашых перамог».

У святочным афармленні Мінска прынялі ўдзел лепшыя мастакі і скульптары рэспублікі.

Іван ГРАМОВІЧ

Наватары тэхнікі

Характэрнай рысай работ у галіне вынаходства і тэхнікі, якія атрымалі прэміі імя Вялікага Сталіна, з'яўляецца тое, што яны пэна звязаны з жыццём, з практыкай. Заслужыўшы агульнае прызнанне, гэтыя работы ўкараніліся на прадпрыемствах і ва ўсёй народнай гаспадарцы. Яскравым прыкладам гэтага з'яўляецца работа лаўрэатаў Мінскага аўтамабільнага завода.

Над канструкцыяй цяжкай грузавой машыны з дызельным маторам Георгій Міхайлавіч Кокін, галоўны канструктар Мінскага аўтазавода, пачаў працаваць яшчэ ў дні вайны. Тады ён быў на Яраслаўскім аўтамабільным заводзе. Яраслаўскімі канструктарамі, сярод якіх Георгій Міхайлавіч займаў выдучую ролю, былі створаны дзесяты тыпаў новых аўтамашын, самаскід ІС-3, стомасцовы аўтабус, аднапавярховы і двухпавярховы трамлейбусы.

Талеравіты канструктар аўтамабіля Георгій Міхайлавіч Кокін усё сваё ўменне, сілы і здольнасці адае на карысць роднай краіны. Гэта асерава бачна на яго пільнай творчасці: самаскід ІС-3, які адіраў вылікую ролю ў будаўніцтве Маскоўскага метрапалітана, і новы тып аўтамашын з дызельным маторам ІА3-200, у якой прыменены ўсе апошнія дасягненні тэхнікі.

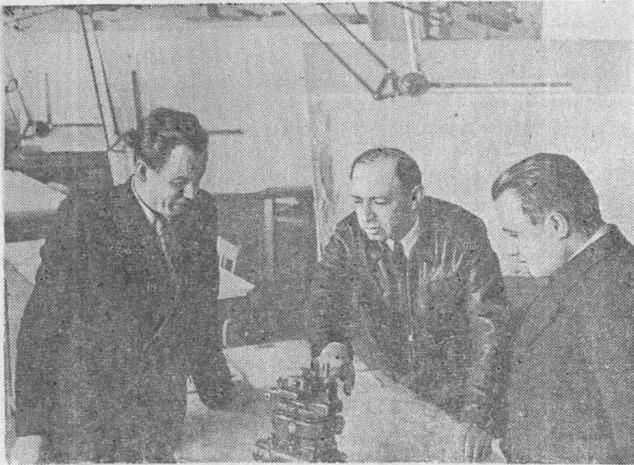
За выдатную работу Георгій Міхайлавіч быў узнагароджаны ордэнам Леніна.

Машына ІА3-200 была сканструявана на заданню партыі і Урада тады, калі ўжо фронт ішоў па землях Германіі. Перад народам паўставала задача аднаўлення разбуранай гаспадаркі.

19-га чэрвеня 1945 года Георгій Міхайлавіч Кокін быў выкліканы ў Крэмль. Там, побач з новымі тыпамі аўтамашын іных заводаў, ЗІС-110, ЗІС-253, «Перамога», «Масквіч», стаяла і яго машына. Гэтыя машыны аглядалі таварыш Сталін, таварышы Молатаў, Берыя, Маланькоў, Мікан.

— Я ніколі не забуду гэты дзень, — радасцю ўспамінае Георгій Міхайлавіч. — Таварыш Сталін ухваліў маю машыну. Сустрэча са Сталіным прыдала мне яшчэ больш сілы і энергіі, натхніла мяне распрацаваць новы, яшчэ лепшы тып машыны.

У гэты час было вырашана арганізаваць вытворчасць ІА3-200 на Яраслаўскім аўтазаводзе і на новым Мінскім аўтамабільным заводзе. Загадам Міністра аўтамабільнай прамысловасці Георгій Міхайлавіч быў накіраваны ў Мінск у якасці гав-

Лаўрэаты Сталінскай прэміі інжынеры-канструктары новай аўтамашыны ІА3-200 у канструктарскім бюро аўтазавода.

На здымку (злева направа): галоўны канструктар завода Нокін Г. М., інжынер Канэ М. Ю., інжынер Абухаў Б. В.

лаўнага канструктара. У канцы 1945 года і ў пачатку 1946 года сюды прыхалі інжынеры Барыс Владзіміравіч Абухаў і Майсей Юрэвіч Канэ.

Новы тып машыны, за якую канструктары ў гэтым годзе атрымалі Сталінскую прэмію, ужо тады быў гатовы, але аўтарам яшчэ многа было работ наперадзе.

Пусціць у вытворчасць зацверджаны тып аўтамабіля нялёгка было на новым прадпрыемстве. Трэба было стварыць канструктарскае бюро з маладых спецыялістаў, забяспечыць будаўніцтва і пуск новага гіганта. Такі калектыў на чале з вопытнымі кіраўнікамі паступова вырастаў, стваралася канструктарская дакумантанта, практаваўся і падрыхтоўваўся рад тэхналагічных працэсаў, штампаў, канструкцыя прыводзілася ў такі выгляд, каб яна магла быць пущана ў вытворчасць. Кокіну,

Абухаву — галоўнаму інжынеру завода, Канэ — галоўнаму тэхнологу, давялася правесці многа кваліфікацыйных сутак на будаўніцтве.

Савецкія інжынеры, поўныя натхнення, смеда і рашуча ідуць на шляху наватарства ў тэхніцы. Гэта ў поўнай меры належыць і Кокіну, і Абухаву, і Канэ. У іх ёсць не толькі зоркае вока спецыяліста, але і вострае адчуванне жыцця, арганізатарскія здольнасці.

— Калі поўнаасцю аформілася маё бюро, — гаворыць Георгій Міхайлавіч, — для практыкавання папрасіў задачу. Мне заказалі аўтапрычэп. І мы, практыкуючыся, стварылі такі прычэп, які зараз атрымаў самую высокую ўхвалу.

Георгій Міхайлавіч як кіраўнік работ забяспечыў правільную распрацоўку канструкцыі, чарчыжоў, тэхнічных прыстасаванняў для вырабляемых дэталей і зборкі машыны. Безумоўна, тут велізарную ролю

адігравае ўвесь калектыў і, разумеючы гэта, таварыш Кокін гаворыць:

— Каб мне аднаму давялося ўсё рабіць да дробязяў, то майго і жыцця нехапіла-б...

Адначасова Георгій Міхайлавіч няспына працаваў над удасканаленнем машыны. Мінскі завод выпускае яе мадэрнізаванай, з арыгінальнай маркай МАЗ-205, што азначае сямітонны грузавы самаскід.

Галоўны інжынер Барыс Владзіміравіч Абухаў забяспечыў кіраўніцтва праектам, будаўніцтвам і арганізацыяй усеі службовых аддзелаў, пачынаючы з аддзелаў галоўнага канструктара і канчаючы ўстапоўкай абсталявання, кіраўніцтвам мантажом, клопатамі аб энергіі, што ўваходзіць у аддзелы галоўнага энергетыка і галоўнага механіка.

Майсей Юрэвіч Канэ забяспечыў распрацоўку ўсеі тэхналагічных працэсаў і працэсаў аснасткі: інструменту, штампаў, прыстасаванняў. Ён забяспечыў кіраўніцтва планіроўкай, мантажом і падборам абсталявання.

Увесь гэты велізарны комплекс работ праведзены паспяхова.

— Я рад далучыць Вярхоўнаму Савету Беларускай ССР,—заявіў нядаўна на сесіі Вярхоўнага Савета дэпутат Кокін,—што Мінскі аўтамабільны завод з 1949 года прыступіў да сваёй асноўнай вытворчай дзейнасці — выпуску цяжкіх машын—самаскідаў МАЗ-205.

Беларускія аўтамабілі пайшлі на дарогі Радзімы.

Мінскі аўтамабіль мае двухтактавы дызельны матор, які па прыяцыпу работы, канструкцыі агрегатаў і аддзельных частаў, з'яўляецца найбольш высокім і новым ва ўмовах сучаснай тэхнікі аўтамабілебудавання. У яго шнематычныя тормаз, лёгкі руль, сядзенне шафера рэгуліруецца, выгадная кабіна, мяккая расорная падвеска арыгінальнай канструкцыі. Шафёр без вялікага напружання кіруе гэтай цяжкай, магутнай машынай. Двухтактавы дызель эканоміць і гаручае і змазачныя матэрыялы.

Кіраўнікі партыі і Урада, асабіста таварыш Сталін многа аддаюць увагі аўтамабілебудаваанню. Таварыш Сталін сам знаёміцца і аглядае новыя тыпы машын, якія ідуць на ўзбраенне нашай народнай гаспадаркі. І святасць таго, што праца, творчасць будучы аднаены вялікім Сталінам, заўсёды натхняла наватараў тэхнікі на новыя подзвігі. У мінулым годзе наша машынабудаўніцтва пераўзышло даваенны ўзровень. Сёлета дзеячы навукі і тэхнікі ў цеснай дружбе з работнікамі практыкі далі краіне рад новых тыпаў машын.

Сям'я Сталінскіх лаўрэатаў папоўнілася выдатнымі наватарамі: Георгіем Міхайлавічам Кокіным, Барысам Владзіміравічам Абухам, Майсеем Юрэвічам Канэ, работнікамі Мінскага аўтамабільнага завода, які з'яўляецца гігантам пасляваеннай пачатку, нашым гонарам і славай.

Іягрусь БРОЎКА,
Галоўны скартатар Саюза савецкіх пісьмнікаў БССР

Насустрэч другому з'езду пісьмнікаў Беларусі

У другой палове чэрвеня гэтага году адбудзецца II з'езд пісьмнікаў Савецкай Беларусі. Ад першага да другога з'езда прайшло 15 год. За гэты час беларуская савецкая літаратура пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі (большавікоў) дасягнула вялікіх поспехаў у сваім развіцці. На шляхах яе росту стаяла нямагла перашкода: беларускім савецкім пісьмнікам трэба было выкрывіць і разграміць да канца буржуазных нацыяналістаў, якія збілі літаратуру з правільнага шляху і імкнуліся арыентаваць яе на буржуазны Запад. Беларуска савецкая літаратура, узброеная імямі марксізма-ленінізма, разграміла ганебных буржуазных нацыяналістаў і з іх арыштаваў загартанымі радамі вырашала задачы, пастаўленыя перад ёй савецкім народам.

ЦК КП(б)В увесць час дбайна сачыў за ростам нашай літаратуры, кіраваў ёю і кіравала выхоўваў маладыя літаратурныя кадры. Восем чаму, як і ў мірнага будучыцтва, так і ў дні Айчынай вайны з імямі бацькаў, беларускі савецкі пісьменнік з часцю вытрымаў суровае выпрабаванне — сваёю творчасцю дашамагі савецкаму народу ў працы і ў барадбе.

Многа твораў дастойна апячаныя беларускім народам за мінулыя 15 год, а рад твораў атрымалі высокую ацэнку нашай партыі і савецкага ўрада — прысуджэнне Сталінскіх прэмій. Аб тым, што наша літаратура не спыняецца ў сваім росце, а дасягае ўсё новых поспехаў, сведчыць прысуджэнне і ў гэтым годзе Сталінскіх прэмій паэме «Рыбалова хата» Якуба Коласа і паэме «Новае рэчыва» Аркадзя Куляшова.

II з'езд пісьмнікаў Савецкай Беларусі павінен падсумаваць дасягненні беларускай савецкай літаратуры і вызначыць яе далейшыя задачы. З'езд пісьмнікаў Савецкай Беларусі — святы ўзрост беларускай культуры, нацыянальнай па форме і сацыялістычнай па змесце.

На гэтым абавязкам кожнага беларускага паэта і пісьменніка з'яўляецца: прыйсці да свайго з'езда з пэўнымі творчымі дасягненнямі. У дні 30-годдзя БССР і ў дні дзекады беларускай савецкай літаратуры ў Маскве савецкая грамадская шырока адзначала поспехі беларускіх савецкіх пісьмнікаў у час вайны і ў пасляваеннай адбудове народнай гаспадаркі. За апошні час пачалі з'яўляцца новыя творы як у галіне паэзіі, так і ў галіне прозы і драматургіі, якія сведчаць аб узроставай актыўнасці беларускай савецкай літаратуры. Трэба толькі дамагчыся таго, каб кожны член Саюза савецкіх пісьмнікаў Беларусі прышоў да свайго з'езда з пэўнай справаздачай аб сваёй дзейнасці — творам на тэмы, якія хвалюць сённяшні наш савецкі народ.

Радасна адзначыць, што за апошнімі

АБМЕРКАВАННЕ НОВЫХ ПЕС

Па апошнім паседжанні драматургічнай секцыі ССПБ абмяркоўваюцца камедыя «З кім павядзецца, ад таго і набярэцца» маладога драматурга А. Макаўна. Камедыя, якая адлюстроўвае жыццё калгаснай моладзі, прадстаўляе цікавасць для мастацкай самалейнасці. У абмеркаванні прынялі ўдзел: К. Браўна, М. Клімковіч, І. Гурскі, В. Вітка, А. Бесакоў, В. Зуб. Выступаючы адзначылі, што з'яўляюцца малады аўтар на-

зіральны, добра ведае жыццё, падрабна

валодае дыялагам. Разам з тым, адзначылі і рад істотных недахопаў, якія аўтар вы-

правіць пры далейшай працы над п'есай.

У плане работы драматургічнай секцыі — абмеркаванне новых беларускіх п'ес, якія прыняты да пастаўкі рэспубліканскімі тэатрамі: «Святло з Усхода» П. Габічэ, «Кветкі Ільіна-Шаня» М. Горцава і М. Паслядовіча, «Алазанская даліна» К. Губарэвіча і І. Дорскага і інш.

— Ну, як, Рыгор Георгіевіч? — захвалі-

валася брыгадзір.

— Даставіце астатнія мяшкі, — коратка сказаў аграном. — Не пашкодзіць на кожны падвабіць па кубку вады.

Неўзабаве ўсё насенне было перапарушана, вады надбаўлена і мяхі зноў зніклі ў лядзвой аме. Аграном і брыгадзір ужо загаварылі пра культурыватары, якія надалі на прывезлі ў калгас. Аляксандра Аляксандравіча расказала Рыгор Георгіевічу пра атрыманыя ёю віншавальныя тэлеграмы і лісты. Відць, паставою аб узнагародзе яе залатым мядалем Героя Сацыялістычнай Працы і орданам Леніна за высокі ўраджай кок-сагізы чыталі ў газетях, слухалі па радыё. Цяпер ёй пісалі настаўнікі і аграномы, афіцеры і сандаты Савецкай Арміі, калгасныя звышніцы і брыгадзіры.

Наставіўшы з Бранскай вобласці, віншуючы Аляксандру Аляксандраўну са званнем Героя Сацыялістычнай Працы, нават прасіла прыслаць у канверце для не вучняў хоць пару грам насення пудоўнай каучукавоснай расліны. Другі адрастат, відць, не ўяўляючы, што ў адным граме змяшчаецца два дзюга пудоўнай тысячы больш ні менш, як два кілаграмы насення кок-сагізы!..

— Два кілаграмы прасіць? — перапытаў Падабед. — Гэта-ж бадай на цэлы гектар!

— А што тут даўнае? — адказала Аля-

сандра Аляксандраўна. Мы некалі таксама

мала тут ведаў пра кок-сагізу. А цяпер

гадзем яго, як гародніну, як бульбу. Сё-

мета мы вырашылі сабраць на 85 цэнтнераў

карышчывага кок-сагізы. Вельмі-ж яму па-

біліся нашы тарфінкі!

Жанчына, імя якой за яе працоўныя

справы стала вядома на ўвесь Савецкі

Саюз, была ў гумавых ботах, у цёмнай

вадоўцы на плячах. Роўным спакойным

голасам расказвала яна нам гісторыю куль-

туры кок-сагізы ў калгасе «Чырвоная

зямля».

У 1934 годзе тут засеялі ўпершыню

адзін гектар кок-сагізы на мінеральнай

глебе. Ніхто тады дакладна не ведаў, як

падрыхтоўваць далікатнае насенне вы-

сокагорнай цынішанскай расліны, на

якую глыбока яго запраўляць. Пасялі і

непрышліва пачалі чакаць усходаў. Чакалі,

зачакалі, тыдзень, два, цэлы месяц.

Вельмі хацелася паглядзець, што за раслі-

на? Кок-сагіза, аднак, не ўзійшоў ні праз

месяц, ні праз два. Магчыма, яго глыбока

засыпалі зямлёю і ён не мог прабіцца на

паверхню. На наступны год паспрабавалі

пасяць яшчэ адзін гектар. Зірыўшы ўзыш-

ці некалькі дружка і весела рванулі ў

рост. Праз некаторы час вывелася, што

гэта не кок-сагіза, а вельмі падобны да

яго абдымачык, самая шкідная для сла-

вутага каучукавоса расліна...

Вельмі цяжка перажывала тыя хві-

ліны Аляксандра Аляксандраўна Шан-

ляцка. Тым больш, што з Украіны

даходзілі весткі пра значныя поспехі

калгасных каучукаводаў. Некаторыя

калгасы збіралі там на дзесяці і

больш цэнтнераў карышчывага з гектара.

Відць, там лепшая зямля, тлушчэй чарнізе.

А тут падзол, сухавейшыя пяскі. Ады

толькі тарфінкі ўжоўж ракі Арэсы, асу-

шаныя за галы савецкай улады, давалі

магутныя і ўстойлівыя ўраджаі жыта,

арысу, гародніны.

— А што, калі сеець кок-сагізу на

тарфінках? — падумала Аляксандра Шан-

ляцка. — Трэба парацца з аграно-

мамі, паслухаць, што яны на гэта ска-

жуць. Толькі каб насенне было пэўным.

Вельмі-ж настрашны некаторыя калгасні-

каў гэты пракляты абдымачык!

К гэтаму часу пераважна міцурыйская

навука ўжо разгадала многа таямніц вы-

сокагорнай цынішанскай расліны. Выяві-

лася, што насенне, запраўленае больш як

на паўтары сантыметры, ніяк не можа пра-

біцца на паверхню сваімі крывымі раскмі

нават у пудоўнай глебе. Многае стала вядо-

мам і пра выкарыванне ўгнаення пад

кокс-сагізу.

Калгаснікі пасялі на тарфінках

два з пудоўнай гектары. І кок-сагізу прарос!

Гэта было вялікая ўрачыстасць для на-

стойкай савецкай жанчыны з Палесся.

Высокагорнаму цынішанскаму жыхару,

відць, спадабалася тлушчэя беларускіх

жанчыны на полі, вырываючы пустазель-

ны абдымачык, пільваючы, каб не пра-

мінуць гарачы дзён уборкі кок-сагізыва-

га насення. Яно паспявала надзвычай хут-

ка. Толькі прайшоў рад да канца, а ў па-

чатку яго апоўзніліся спелыя прарос-

та-срабрыны шарыкі. Не абарот яго ў

час, дзюхане лёгкі ветрык — і насенне,

падвешанае на лёгкіх пучынах, нібы на

нарашутах, вокаміненна разлятаецца па

наваколлю. У сухое сонечнае надвор'е

трэба было абраць насенныя галоўкі па не-

калькі разоў на дзень!..

Разам з тым, Аляксандра Аляксандраў-

ну цікавіла і другое. Што гэта за каучук?

Як ён выглядае? Яна выравала з зямлі

корань і лама лама яго надва. І адразу-ж

выступала на паверхню малочна-белая

вадка. Яна шпарка застыла на пальцах.

Калі пальцы развіталі — на пачатку

пругкіх гумовых пцікі. Гэта і быў на-

туральны каучук, здывавы які ў нашай

краіне даў заданне ваякі Сталін.

У гэты год калгас забеспечыў сабе

сваім насеннем кок-сагізы і здаў дзяржаве

пэўныя тарфінкі.

— Ты зараз паедзеш на лесопільню.

Я прышоў да рашэння... Зрабі вось што.

Увядзі ў курс спраў пакуль што аднаго з

сваіх новых таварышоў, каго лічыш най-

лепшым. А там будзе бачна... Хутка ад-

будуцца, можа, і не малы падзеі. Трэба

ўдзячыць людзей больш і больш... Але, вядо-

ма, з разбораў...

— Чаму толькі аднаго? — спытаўся

Сава.

— Чаму? — задумаўся Паддубны. — Для

асцярожнасці, для праверкі...

— Па-мойму, можна ўдзячыць усіх...

Хаопці добрыя.

— Што значыць «добра»? — прызняў

бровы Паддубны.

— Ну... нашы людзі, рэвалюцыйныя...

Усе былі ў Расіі, у бежанстве, пералеці

рэвалюцыю, бралі ўдзел у грамадзянскай

вайне. Я табе ўжо казаў...

Паддубны ціхаванка сівастаў, боўтаючы

нагамі пад лавай. Ценем прабегла па тва-

роў загонява ўшэшка.

— Гэта ўсё добра, калі так... Устаў,

лічыва пачынуўся, ступіўшы пару крокаў

на хале. Пасля раптам стукнуў па сталу

кулаком.

— Ну, глядзі, на тваю адказнасць...

Тады трэба стварыць лэйку. І не забываць

таго польскага работніка... як яго?

— Санькоўскага, — падказаў Сава.

— Гэта важна, гэта вельмі важна...

«Пролетары ўсіх краін...» Абавязкова...

Гэта, відць, з вопытам чалавечыня і кры-

штальнага настрою. Проста хочацца з ім

пачыцца...

— Будзе час, — сказаў Сава.

— Так, будзе час... Я адыйду сягоння...

Мяне не будзе тыдні два, а можа і больш.

Калі што трэба будзе, прышлі чалавека.

Забастоўка ў вас, кажаш, паспявае... Пра-

вадзіце яе ўмела. Гэта будзе непрывычай-

на з'ява для панюў у такой глушы... Сустрэ-

неўся з вострым аказам, безумоўна...

Профсаюза-ж няма...

— Вось у тым-та і справа...

Задумаў Паддубны і пакруціў галавой.

— Цяжка, — прамовіў, — нам усё час

будзе цяжка, але затое ясна. Як-бы ні

смыччалася забастоўка, трэба ўзяць курс

на стварэнне профсаюза. Забастоўка паві-

на паказаць нагам, што работчы клас ёсць

сіла, з якой трэба лічыцца.

Сава, аблакаціўшыся на стол і падшпёр-

шы шчаку рукою, прыніх, задумаўся.

— Ну, што задумаўся? — стукнуў па

плычу Сава Паддубны.

— А так... Пара мне ўжо ісці... Трэба

яшчэ забегчы дахаты на хвілінку. — Сава

ўстаў. Паддубны цінуў яму руку і казаў:

— Цзі і маўчыце. Мы хутка прыедем

да вас з прывітаннем.

— О, майі моцы хоцьці на панюў усёй

Польшчы! — Паддубны па-таварыску ўзяў

Сава пад руку, прыводзячы да дзвярэй.

Пад зорамі

Піліп ПЕСТРАК

Сава Супурн ужо быў ступіў адзін

крок ад стала ў напрамку дзвярэй, каб

выйсці з хаты, як крыху ссутужыла

чалавек затрымаў яго на хвілінку. Гэтаму

чалавеку было год за сорак. Гладка аго-

лены бязвузвы твар, злёгку зямлістага

колера, выглядаў абветраным, здарожаным.

З-пад казырка шэра-карычневай суконнай

кепкі востра глядзелі першыя са сталь-

ным бляскам вочы. Сціскае сківіч

пры гутарцы і вымакванне кулаком гавар-

ылі аб упартасці. Здавалася, што ён

толькі вось надаўна ўвайшоў у хату, бо

стаў пры стала, апрачмы ў панонанае

цёмнакарычневае паліто з футровым,

крыху ўжо аблезлым, каўчуром.

— Пакажы яшчэ, як схаваў... —

звярнуў ён да Сава і стаў мапаць яго

па баках. — Глядзі, будзь аспірожным...

— Гэтаму ўжо мне вучыць не трэба...

А калі што і здарыцца, пінтовачка па-

жа, — адказаў Сава.

— Тэсс... наменці з гэтым... — ад-

казаў чалавек у паліто і глянуў на акно,

праз якое відно было кавалак зорнага

неба. Яміна з заражэным кругам ка-

ціла над сталам. Ён зняў яе з драціны,

кажучы «асцяжыце ўсё, як на далоні», і

вяселіў над бэлькай пры сцяне.

— Ты ведаеш, што павясець з са-

бой? — пятаўся, глядзячы ва ўпяр

ад

Будзем пільнымі!

Міхась ЛЫНЬКОЎ

Праз восем дзён мы адзначаем гадавіну памятнай даты, якую ніколі не забудзе чалавецтва.

Гэта было 9 мая 1945 года. Адрывамі апошняй раскаты гармат, з надрываючым душом стогнам і сістэмам пранеслася апошняя бомба, змоўка апошняга чарга аўтамата. Майскія вытры развелі апошнія паравыя дымы і чорныя хмары пажарышч.

Якіх вышаў галоўны пажар барацьбы з ворагам. Гэта яны паказалі ўсёму свету нямеркнучую славу Сталінграда, легендарную мужнасць горада Леніна, веліч абаронцаў Севастопалю і Адэсы, сілу і моц магучых сталінскіх удараў, невывучайны размах усенароднай партызанскай барацьбы.

Чалавечта было ўдзячна ўсім свабодалюбным народам, аб'яднаўшым свае высокародныя намаганні ў барацьбе з лютым і крыважаўным ворагам.

Звычайна будаваць свай зварыны дабрабыт на пшце і крыві народных мас, мабілізуюць свае чорныя сілы, каб зноў кінуць свет у крывавае пекла вайны.

Ненасытныя прахоры з Уол-стрыта, англійскія падручнікі і другія найміты капітала зноўна выноць на Савенкі Савоз, які з'яўляецца сапраўднай апарай міру і бяснекі чалавечтвы.

Прадстаўнікі сямей і сямей мільянаў працоўных людзей усёго свету заклікалі ў адзін голас: усе намаганні падпальчыкаў вайны, гэтых агідных рэштліх чалавечтвы, асуджаны на правад.

Французскі вучоны Жюліо-Кюры ў сваёй прамове на адчыненні кангрэса сказаў: — Наша імкненне да міру не павінна быць пасіўным.

Імперыялістычная прапаганда, якая з вялікім шумам усаўляе прыгажосці амерыканскага «краю» і робіць выгляд, што Амерыка — вяршыня дэмакратыі, спрабуе давесці, што ў ЗША няма негрыянскай праблемы, што гэтая праблема выдуманая злочынцамі, што гэтыя праблема выдуманая злочынцамі, што гэтыя праблема выдуманая злочынцамі.

Пра гэта, у якім адначасова маглі-б умясціцца дзесяткі мільянаў людзей, у свой час марыў Гітлер. Такое гэта пачер створана ў «дэмакратычнай» Амерыцы.

Больш таго, калі акрыжваўна «нак па-справаваў зрабіць першыя крокі, паліцыянт выстраляў яму ў спіну. Музалі лажэр ад кулявога ранення і пераламу спінаго хрыбта.

Амерыканская прапаганда шырдае, што падобныя выпадкі, які і маюць месца, дык толькі ў гушч кутках Луізіяна. На тэрыторыі «ліберальнай» Поўначы справа пастаўлена інаш.

Алесь БАЧЫЛА ПРЫХІЛЬНИКАМ МІРУ

Шаленце падпальчыкі новай вайны, Бы свет — іх уласны дом. Уно вызначаюць па картах яны Аб'екты для атамных бомб.

Яднайце! Даволі прыняў наш вен

І матчыных слёз, і ўдоў, І ціхіх салдацкіх магіл, І чорных руін гарадоў.

Каб звесці са шляху чэрчылі мас

Не здалелі і вайноў, Настаў наш вялікі, аднасны час — За мір уступаючы ў бой!

Людзі, я любіў вас! Будзьце пільнымі!

Людзі, я любіў вас! Будзьце пільнымі! Людзі, я любіў вас! Будзьце пільнымі!

Надаўна адбыўся такі выпадок

Негр Джордж Серал — ветэран вайны — ехаў з жонкаю ў цягніку з Філадэльфіі. Праваднік прапанаваў яму перайсці ў спецыяльна вагон для «чорных».

Тэатр імя Янкі Купалы

Спянтань Н. Вірты «Змова асуджаных» у тэатры імя Я. Купалы. На здымку (злева направа): Магда Ліхта — нар. арт. БССР І. Ждановіч, Міна Фаргольм — арт. Л. Чымызюна, Ганна Фарагольм — арт. Г. Макарава, Носта Вара — арт. А. Баранюскі.

К. ГУБАРЭВІЧ

СУД ГІСТОРЫ

(Аб спектаклі „Змова асуджаных“ у тэатры імя Я. Купалы) У святочнай пераключцы народаў, асабліва радасна і ўрачыста гуцьня галасы краін новай дэмакратыі.

Спянтань Н. Вірты «Змова асуджаных» у тэатры імя Я. Купалы.

На здымку (злева направа): Магда Ліхта — нар. арт. БССР І. Ждановіч, Міна Фаргольм — арт. Л. Чымызюна, Ганна Фарагольм — арт. Г. Макарава, Носта Вара — арт. А. Баранюскі.

Піно, кардынал, амерыканскі пасланнік

Мак Хіл. Сілы рэакцыі адчувалі сябе магучымі яшчэ і таму, што са спінамі іх прадстаўнікоў стаў міжнародны цэнтр рэакцыі — Ватыкан, стаў амерыканскі імперыялізм, якому велімі важна і неабходна было паставіць у гэтай краіне патрэбны яму ўрад і разарваць тым самым адзіны фронт дэмакратычных дзяржаў.

Але ў змоўчыкаў не было рашаючай сілы

— народа. Народ пайшоў не за стаўленікам рэакцыі, а за камуністычнай партыяй. Можна таму так упэўнена і знешце спакойна трымае сябе Ганна Ліхта нават тады, калі здаецца, што перавага на баку змоўчыкаў.

Але народна-дэмакратычная рэвалюцыя

кіруемая камуністычнай партыяй, павяла за сабой палітычна здаровую і пераважную частку соцыял-дэмакратаў. За Ганнай Ліхта пайшоў сын Іахіма — Марк Піно (арт. І. В. Шаціла).

Тэатр імя Янкі Купалы наставіў карысны і каштоўны спектакль

аб герайчнай барацьбе камуністычнай партыі ў краінах новай дэмакратыі за пазіцыі соцыялізма.